

בס"ד. חלק משיחת ש"פ וארא, מבה"ח שבת ה'תשנ"ב.

— בקשר לפטירת הרה"ח וכו' ר' משה יצחק ע"ה העכט* בערב שבת —

סימן רע לו, פניו למעלה כו', פניו כלפי העם כו', פניו צהובין כו' מת בערב שבת סימן יפה לו וכו', מת מחולי מעיים סימן יפה לו מפני שרובם של צדיקים מיתתן בחולי מעיים, א"ל אנא אתורה ומצות קא בכינא⁴.

וצריך להבין: למה לו לר' חייא להביא הברייתא בשלימות ללא צורך, דהא מרישא דברייתא, מת מתוך הבכי

א. בסוף מסכת כתובות¹ שנינו "מת בערב שבת סימן יפה לו" ("שיכנס למנוחה מיד"²).

ההתחלת הענין: "כשחלה רבי נכנס ר' חייא אצלו³ ומצאו בוכה, אמר לו רבי מפני מה אתה בוכה, והתניא מת מתוך השחוק סימן יפה לו מתוך הבכי

(* מראשוני השלוחים של כ"ק אדמו"ר מהור"צ (ויבדל"ט — כ"ק אדמו"ר שליט"א) בארה"ב, מנהל מוסדות חב"ד בניו יורק קונטיקט (וראה לקמן ס"ו). המו"ל.

(1) קג, ב (וראה גם אדר"נ פכ"ה, ב). וראה לקמן סוף ס"ג.

(2) פרש"י שם. ובשיטה מקובצת שם: "בעת מנוחה מת וקא מעייל לאלתר במנוחה וקא מינצל מחיבוט הקבר". וראה גם ראשית חכמה שער היראה פי"ב פ"ג. ובכתבי האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה כג. ועוד) ש"כל הנקבר בערב שבת כו' אינו רואה חיבוט הקבר כי קדושת שבת מפריד ממנו הקליפה בלי צער חיבוט הקבר כו'".

וראה עיין יעקב שם, שאדה"ר מת בערב שבת (שמצינו שאמר הקב"ה לאדם ביום אכלך ממנו מות תמות, ובאמת לא מת באותו יום, וצ"ל דהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום, ובע"ש נולד ובע"ש מת), וכן משה, שקיים כל התורה כולה ומת בעטיו של נחש, מת בערב שבת* (ראה תוד"ה מאכן — מנחות ל, א (מסדר עולם). ועוד). ולכן מת בע"ש סימן יפה לו, שלא מת בחטא עצמו רק מחטא של אדה"ר.

(3) ומ"ש בהמשך הסוגיא "איפוך" (שר' חייא חלה ורבי נכנס אצלו), הרי מוסיף לאח"ז "לעולם לא תיפוך כו'".

(4) דודאי מי שבוכה מפני יראת מיתה* סימן רע הוא לו, אבל אני בוכה על תורה ומצוות שיתבטלו ממני, כדאמרינן במתים חפשי מן המצוות (חדא"ג מהרש"א). וכה"ג מצינו במרע"ה שזלגו עיניו דמעוות בשעת מיתתו, כדאיתא בב"ב דף ט"ו גבי שמונה פסוקים שבתורה שהקב"ה אומר ומשה כותב בדמע, לפי שנתאוה משה לקיים המצוות התלויות בארץ, כדאיתא סוף פ"ק דסוטה (עיין יעקב).

וראה גם אדר"נ שם, ג (ועד"ז בסנהדרין סח, א): "כשחלה רבי אליעזר אותו היום ערב שבת הי' .. אמר אוי לי על שתי זרועותי אלה ב' ספרי תורה שנפטרין מן העולם, שאם יהיו כל הימים דיו וכל קנים קולמוסים וכל בני אדם לבלרין אינן יכולין לכתוב כל מה שקריתי ושנתי .. ולא חסרתי נ"א: מן התורה] אלא כאדם שטובל אצבעו בים כו'", היינו, שהצטער ("אוי לי") על כך שלא יוכל להמשיך לעסוק בלימוד התורה (נוסף על החסרון בנוגע לתלמידים שלא יוכלו ללמוד ממנו תורה), כיון שכל ריבוי התורה שלמד עד עתה אינו אלא "כאדם שטובל אצבעו בים".

(* ושאני בכייתו של ריב"ז (נוסף לכך שלא היתה בשעת פטירתו ממש (ראה שוה"ג להערה 8)) שלא היתה מפני המיתה עצמה, אלא "מאימת משפטו" של ממי"ה הקב"ה (ברכות כז, ב ובפרש"י), ולכן לא שאלו תלמידיו מהא ד"מת מתוך הבכי סימן כו", דקאי על הבכי מיראת המיתה עצמה.

(* ולמ"ד שמת בשבת (תוסי' שם — בשם ר' שר שלום גאון. ועוד) — י"ל שמת בליל שבת שחשיב גם ערב שבת, כיון שבקדשים הלילה הולך אחר היום (עיין יעקב שם).

ויש להוסיף ולבאר גם שייכותה של הבבא "מת בערב שבת סימן יפה לו" — כיון שרבי עצמו מת בערב שבת¹², היינו, שנוסף על הסימן יפה דמת מחולי מעיים, הי' אצל רבי גם ה"סימן יפה" ד"מת בערב שבת".

ובטעם הדבר (הצורך בב' סימנים יפים) יש לומר — שגם לאחר שילית הסימן רע ד"מת מתוך הבכ"י מצד כוונתו ומחשבתו של רבי "אנא אתורה ומצות קא בכינא", יש צורך לשלול (הקס"ד) "סימן רע" בבכ"יתו של רבי כפי שנראה בחיצוניות ובגלוי (שהרי אין אדם יודע מה שבלבו של חבריו¹³) — ע"י הוספת עוד "סימן יפה" (נוסף על הסימן יפה דחולי מעיים, גם הסימן יפה דמת בערב שבת), שני סימנים יפים כנגד הקס"ד ד"סימן רע" בבכ"יתו של רבי.

- 11) ראה בהמשך הסוגיא קד, רע"א ובתוד"ה ומנח. סדה"ד בערוכ.
12) ראה ירושלמי כלאים פ"ט ה"ד. כתובות פ"ב ה"ג. סדה"ד שם.
13) פסחים נד, רע"ב.

ור"י אומר כי יש במדרש למרק כו", ובעין משפט (על הגליון) מציינ ל"ב פ"ב ("החסידיים הראשונים היו מתייטין בחולי מעיים .. שהחולי ממרק" וכ"ה במסכת שמחות שם, ומטיים: כדי שיבואו זכאין לעוה"ב), כלומר, ש"חולי מעיים" הוא לא "למרק עוונותיהם", אלא "למרק אכילה מן המעיים כו" (ועפ"ז מובן שהמירוק נעשה ע"י חולי מעיים דוקא, משא"כ לפי רש"י הי"ז שייך לכל ענין של חולי ויטורים). אבל, ההוספה ("להיות נקיים וטהורים) **כמלאכי השרת**" אינה בב"ר שם.

וי"ל שהמקור הוא ביומא (ד, רע"ב): "לא בא הכתוב אלא למרק אכילה ושתי' שבמעיו (של משה בעלייתו להר) לשומו כמלאכי השרת" (ומ"ש "כי יש במדרש כו" — כי ביומא מדובר אודות מירוק אכילה ושתי' ע"י העדר האכ"ש בעליית משה להר, ובמדרש נתפרש ענין זה בנוגע למיתת צדיקים מחולי מעיים).

סימן רע לו, די לו לשלול בכ"יתו של רבי?⁵

ויש לומר⁶, שבהזכירו כל הברייתא (עד סיומה) היתה כוונת ר' חייא⁷ להחליש (ולבטל) הסימן רע שבבכ"יתו של רבי (ש"מצאו בוכה")⁸, כיון שיש לו גם הסימן יפה שבסיום הברייתא⁹: "מת מחולי מעיים סימן יפה לו מפני שרובם של צדיקים מיתתן בחולי מעיים"¹⁰, שהרי רבי חש ומת מחולי מעיים¹¹.

5) ראה עין יוסף שם — בכיור סברת המקשה דלא אסיק אדעת' דלישני ל' כדמשני בקדמיתא איפוך, עיי"ש.

6) ראה עין יוסף שם.

7) גם לפני תשובתו של רבי "אנא אתורה ומצות קא בכינא".

8) לפי סברתו של ר' חייא שחשש שזוהי שעת פטירתו, שלכן אמר לו "מפני מה אתה בוכה והתניא מת כו", אף שלפי האמת לא היתה אז שעת פטירתו (שעל זה מדובר בהתחלת הסוגיא (קג, א): "בשעת פטירתו של רבי אמר כו", ואז לא הי' בוכה").

9) דלא ככאבות דר"נ (שם, ב) שהסיום הוא ב"מת במוצאי יוה"כ".

10) "שמתייטין ביסורין ומתמרקין עוונותיהן" (פרש"י שבת ק"ח, א. וראה מסכת שמחות ספ"ג. ב"ר פס"ב, **), "למרק אכילה מן המעיים להיות נקיים וטהורים כמלאכי השרת" (פי' התוס' — שבת שם***).

* ראה גם הגהות יעב"ץ לברכות שם (כ"שחלה ריב"ז כו' התחיל לבכות וכו' בשעת פטירתו אמר להם פנו כלים כו' והכינו כסא כו") — ש"אז (בשעת פטירתו) לא הי' בוכה". ומ"ש באדר"נ (שם, א) "בשעת פטירתו של ריב"ז הי' מגבי' קולו ובוכה" — י"ל שאין זה בשעת פטירתו ממש, אלא סמוך לפטירתו, שהרי **לאח"ז** "הוא הי' אומר פנו הבית מפני הטומאה והכינו כסא לחזקי' מלך יהודה" (כהסיום גם באדר"נ), שתוכן אמירה זו שייך לשעת הפטירה ממש (כפשוט), ואז לא הי' בוכה.

** ושם: "כל מי שנאמר בו גיעה מת בחולי מעיים".

*** ושם: "פי' בקונטרס למרק עוונותיהם,

יפה לו" (ועד"ז בשאר אופני מיתה שעליהם נאמר "סימן יפה לו") — "סימן יפה" ביחס למאורע של מיתה, היפך החיים, והיפך הטוב בתכלית ע"פ התורה, תורת חיים, "חיינו ואורך ימינו"¹⁷, וכמ"ש¹⁸ "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם", "ולא שימות בהם", שלכן פיקוח-נפש דוחה כל התורה כולה¹⁹, כיון שהשלימות ע"פ רצונו של הקב"ה בתורתו²⁰ היא בחיי הנשמה בגוף דוקא?!

ויש לומר נקודת הביאור בזה — שה"סימן יפה" ד"מת בערב שבת" מורה ומדגיש תיקון הענין הבלתי-רצוי שבכללות ענין המיתה, ובמילא מתבטלת (ומתקנת) גם סיבת בכייתו של רבי על ביטול התומ"צ, כדלקמן.

ג. ויוכן בהקדים ביאור התחלת ושרוש הענין ד"מת בערב שבת סימן יפה לו" — כפי שהי' בערב שבת הראשון:

בערב שבת הראשון, יום הששי לבריאת העולם, יום ברוא אדה"ר, הי' מעין ודוגמת ענין המיתה²¹ — "ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן"²²,

ב. וצריך ביאור בגוף הענין:

הוספת הסימן יפה דמת בערב שבת שוללת רק ה"סימן רע" ד"מת מתוך הבכ"י, אבל (לכאורה) אינה מבטלת (ומתקנת) הסיבה לבכיייתו של רבי, "אתורה ומצות קא בכינא", ביטול התומ"צ לאחר המיתה, שבנוגע לענין זה אין חילוק (לכאורה) אם המיתה היא בערב שבת או בשאר ימי השבוע?!

וכמודגש בדברי הגמרא¹⁴ אודות מיתת דוד המלך שביקש למות בערב שבת (דיש לומר שהי' חפץ גם בהמעלה ד"מת בערב שבת"¹⁵), ואמר לו הקב"ה "כי טוב יום בחצריך מאלף"¹⁶, טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח¹⁷, היינו, שמעלת העסק בתומ"צ אפילו יום אחד בלבד גוברת על המעלה ד"מת בערב שבת".

ועוד ועיקר:

איך שייך לומר באמיתיות (בתורת-אמת) "מת בערב שבת סימן

14) שבת ל, סע"א.

15) כלומר, נוסף על עיקר הבקשה בשלילת המיתה ביום השבת (כש"אמר לו (הקב"ה) בשבת תמות"), נכלל בבקשה גם ענין חיובי* בנוגע להיום המבוקש, כמו "אמות באחד בשבת", "שיוכלו להתעסק בי ובהספדי" (פרש"י).

16) תהלים פד, יא.

(* להעיר ממכות יו"ד, טע"א ובחז"אג מהרש"א): "אמר דוד לפני הקב"ה, רבש"ע, שמעתי בני אדם אומרים מתי ימות זקן זה ויבוא שלמה בנו ויבנה בית הבחירה.. אמר לו הקב"ה כי טוב יום בחצריך גו" — שמה משמע שבבשנתו להקדים הסתלקותו לערב שבת נכלל הענין החיובי הדקדמת בנין בית המקדש.

17) נוסח תפלת ערבית — ע"פ ל' הכ' ס"פ נצבים.

18) אחרי יח, ה.

19) יומא פה, ב. וש"נ.

20) וכמודגש גם בציווי התורה "ונשמרתם מאד לנפשתיכם" (ואתחנן ד, טו. וראה ברכות לב, סע"ב ובחדא"ג מהרש"א), וכיון ש"מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" (שמו"ר פ"ל, ט), מחוייב כביכול הקב"ה בשמירת חיי הגוף דכאו"א מישראל.

21) נוסף לכך שהעונש דמיתה כפשוטה נגזר בגלל החטא דאדה"ר בערב שבת הראשון, ואדה"ר עצמו מת בערב שבת (ראה לעיל הערה 2).

22) בראשית ב, כא.

החיות של האדם שהיא בהגבלה³², ניתוספה חיות בלתי מוגבלת (תוספת חיות באינ-ערוך) בהמשך החיות דזרעו וזרע זרעו עד אינ-סוף.

ודוגמתו בכל ראש השנה, שנקבע באחד בתשרי, יום ששי למעשה בראשית (כי בכ"ה באלול נברא העולם)³³:

מבואר בספרי קבלה³⁴ שבכל ר"ה ישנו דוגמת הענין ד"ויפל גו' תרדמה גו' ויישן ויקח אחת מצלעותיו גו' ויבן גו' את הצלע גו' לאשה" — כיון שז"א ומלכות (איש ואשה) חוזרין לעמוד בבחינת אחור באחור, כמו בתחילת הבריאה "שנבראו שני פרצופים"³⁵, "זכר מלפניו ונקבה מאחור"³⁶, וכדי שיחזרו להיות בבחינת פנים בפנים, צ"ל ענין הנסירה, כמו "ויקח אחת מצלעותיו וגו'", "שנבראו שני פרצופים בריאה ראשונה ואחר כך חלקן"³⁵, וקודם הנסירה צ"ל דורמיטא (שינה), סילוק החיות, לצורך בנין המלכות, שתחזור להתייחד עם ז"א פנים בפנים.

בריאה בחתן וכלה* אמר לשון בריאה בששון ושמחה — אבודרהם בברכת נישואין ופירושו).

32 לא יותר מאלף שנה — "שכך אמרת לו כי ביום אכלך ממנו מות תמות . . נתת לו יום אחד משלך שהוא אלף שנה" (ב"ר רפכ"ב. וש"ג).

33 ויק"ר רפכ"ט. ועוד.

34 ראה שער הכוונות ענין ר"ה. פע"ח שער ר"ה. ועוד.

35 פרש"י בראשית א, כז. וראה ברכות סא, א. וש"ג.

36 פרש"י כתובות שם.

(* וי"ל שכולל גם הבריאה חזשה שהיא תכלית הנישואין — לידת הולד.

ש"שינה" היא "אחד"²³ מששים למיתה"²⁴.

ואף שתרדמה ושינה הו"ע בלתי-רצוי לכאורה, סילוק החיות ("אחד מששים למיתה"), ה"ז "סימן (שגורם²⁵ ומביא דבר) יפה", כיון שעיי"ז נעשה תוספת חיות ועד להוספה שהיא באינ-ערוך²⁶ — כהמשך הכתוב²⁷ "ויקח אחת מצלעותיו גו' ויבן גו' את הצלע גו' לאשה", "זכר ונקבה ברא אותם"²⁸, "זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם גו"²⁹, "ויברך אותם גו' פרו ורבו ומלאו את הארץ גו"³⁰, המשכת וגילוי כח האינ-סוף להוליד בנים ובני בנים עד סוף כל הדורות³¹ — שמלבד

23 ברכות נו, ב. וראה גם ב"ר פי"ז, ה.
24 ולהעיר, שמיטה נקראת גם בלשון שינה (ראה ב"ר שבעה ערה 10, ובחירושי רד"ל שם. ועוד).
25 להעיר ש"סימן" הוא (לפעמים רק דבר המבורר, ובעיקר) דבר הגורם (ראה בארוכה צפע"ג לרמב"ם ריש הל' מאכלות אסורות (שיעור היומי דעש"ק זה)).

26 כידוע שהוספה שהיא בערך לדרגא הקודמת יכולה לבוא בהמשך וללא הפסק מהדרגא הקודמת, משא"כ בהוספה שבאינ-ערוך יש צורך בהפסק (ביטול) דרגא הקודמת, שעיי"ז באים לדרגא שבאינ-ערוך (ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' לו. וש"ג).

27 שם, כא-כב.

28 שם א, כז.

29 שם ה, ב.

30 שם א, כח.

31 ועד"ז בנישואי חתן וכלה — כמ"ש בברכות נישואין: "אשר יצר את האדם כו' והתקין לו ממנו בנין עדי עד" (בנין נוהג לדורות — פרש"י כתובות ת, א), וחזותם (גם בה) "יצר האדם" ("שהיא ודאי ג"כ נבראת ליצירת אדם לדורות" — חד"א מהרש"א שם), "אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה כו'" ("משום דשייכא

ויומתק יותר שמארז"ל זה ("מת בערב שבת סימן יפה לו") הוא קרוב לסיום (גמר ושלמות) מסכת כתובות דאיש ואשה⁴³ (ודוגמתו בהנישואין דהקב"ה וכנס"), שהיחוד הוא גמר ושלמות (סיום) ענין ה"כתובה", ולכן, קרוב לסיום מסכת כתובות (לפני ובסמיכות להיחוד) מדובר אודות "מת בערב שבת", שהר"ע דורמיטא דז"א לצורך הנסירה שעל ידה יהי היחוד (גמר ושלמות הכתובה) לעתיד לבוא, שאז תהי שלמות ענין הלידה (גמר ושלמות היחוד) בעולם גם במין הצומח, כסיום וחותם מסכת כתובות: "עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות".

ד. ע"פ הביאור בהתחלת ושוורש הענין ד"מת בערב שבת סימן יפה לו", יש לבאר גם תוכן הענין בעבודת האדם⁴⁴ — שהרי נוסף על הפירוש כפשוטו⁴⁵, יש גם לימוד והוראה (ככל עניני התורה מלשון הוראה⁴⁶) להאדם הלומד מארז"ל זה⁴⁷ בעבודתו

לגלות זה האחרון, "גם בגלות אדם הוא אריכות הגלות .. כדי שיהי .. לימות המשיח .. ביתר שאת וביתר עז מבמ"ת כו" (תו"א שם. וראה גם תו"א שמות ג, סעי'ב ואילך).

(43) ראה כתובות נו, רע"א. רמב"ם ה' אישות פ"י ה"י. טוש"ע אה"ע ס"ו ס"ג.

(44) נוסף על המבואר בדרושי חסידות ענין הנסירה בעבודת האדם (ראה סה"מ תש"ט ע' 217 בהערה. ושו"1).

(45) שגם בזה צ"ל לימוד והוראה בעבודת האדם — "החיי יתן אל לבו" (קהלת ז, ב. וראה רמב"ם ה' אבל ספ"ג).

(46) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. גו"א ר"פ בראשית. זח"ג נג, ב.

(47) ראה גם כש"ט סקנ"ז: "מוסר גדול שימות

ומעין זה ביום ששי שבכל שבוע³⁷ (שהוא כמו יום ששי דששת ימי בראשית³⁸) — שנעשה הענין דדורמיטא דז"א, ענין הנסירה, שע"ז נעשה יחוד ז"א ומלכות בליל שבת³⁹.

ועד"ז בנוגע לכללות הזמן דשית אלפי שנין דהוה עלמא, שהם כנגד ששת ימי השבוע — שבאלף הששי, ערב שבת, סוף זמן הגלות, ישנו הענין דדורמיטא דז"א, ענין הנסירה⁴⁰, שע"ז נעשה שלמות היחוד דז"א ומלכות (הקב"ה וכנס") "ליום⁴¹ שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁴².

(37) ראה סה"ש תורת שלום ע' 13 ובהערה 10 שם. וש"נ.

(38) כמודגש כשירו של יום, "ה' מלך גאות לבש", "ע"ש שגמר מלאכתו ומלך עליה" (ר"ה לא, א). ולכן נקרא "יום ששי", אף שכבר עברו רבבות ימים מש"ב (ראה לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ).

(39) כפי שהי' צריך להיות אצל אדה"ר, לולי חטא עה"ד והקדמת היחוד בערב שבת (ראה שער הכוונות שם דרוש א'. פע"ח שם פ"ד. ועוד).

(40) ראה קונטרס שפת אמת (בסוף אמת ליעקב) אות לה: "חילוק הנסירות .. בר"ה היא הנסירה הכוללת של כל השנה והוא יותר קשה .. וצריך תק"ש והתעוררות גדול. ונסירה שהיתה בפורים בזמן מרדכי ואסתר (ראה גם תו"א מג"א צג, סע"א ואילך) הי' צרה גדולה שהוחשכו עיניהם של ישראל כנודע, יען היתה נסירה של שבועים שנה של גלות בבל, ובע"ה הנסירה העתידה להיות בזמן שיבוא משיח צדקנו הוא נסירה כוללת .. כל שיתא אלפי שנה, לפיכך הם כל אותם חבלי משיח כו"ו.

(41) תמיד בסופה.

(42) ולהעיר מהשייכות לפרשת וארא — שהקב"ה השיב למשה על טענתו (בס"פ שמות) "למה הרעותה לעם הזה", ששעבוד מצרים הוא הכנה לגילוי שם הוי' במ"ת, כי, "כדי שיהי בחי' זו בגלוי במ"ת צ"ל תחלה בחי' הסתלקות החיות למעלה .. ולכן הי' מתחלה זמן הגלות ושלטת מצרים (רד"ו שנה) מפני הסתלקות החיות למעלה" (תו"א פרשתנו נו, ד), ועד"ז (ויתירה מזה) בנוגע

ויש להוסיף בדיוק הלשון "סימן יפה לו" — שהשינה בערב שבת שעל ידה נעשה תוספת וחידוש החיות בלימוד התורה, היא, "סימן" (שגורם²⁵ ומביא) לתוספת וחידוש החיות בלימוד התורה בתכלית השלימות, בהגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא"⁵³ לעתיד לבוא, "ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

ה. עפ"ז יש לבאר תוכן המאמר "מת בערב שבת סימן יפה לו" גם בנוגע לפשוטם של דברים:

כשם שהשינה ("אחד מששים למיתה") הראשונה (דאדה"ר) בערב שבת היא לצורך תוספת וחידוש החיות (כנ"ל ס"ג), כך גם המיתה בערב שבת⁵⁴ היא לצורך תוספת וחידוש החיות⁵⁵.

וההסברה בזה — בשתיים:

א) אמרו חז"ל⁵⁶ "יעקב אבינו⁵⁷ לא

התורה לאחר וע"י השינה הוא בכל לילה (ראה גם לקר"ש ח"ד ע' 1026. ושי"ג), אבל, בערב שבת ה"ז באופן נעלה יותר (בהתאם להעילוי בלימוד התורה כיום השבת*), ובנוגע לכללות השבוע.

(53) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(54) החל ממיתת אדה"ר — שעל ידו נקנסה מיתה בערב שבת הראשון, ומת בערב שבת (כנ"ל הערה 21).

(55) ויתירה מזה: כיון שהדורמיטא היא לצורך תוספת וחידוש החיות, הרי, ככל שהדורמיטא גדולה יותר, נעשה גם תוספת וחידוש החיות באופן נעלה יותר (ראה גם שפת אמת שבהערה 40) — ששים פעמים ככה.

(56) תענית ה, ב.

(57) להעיר מהשייכות ד"רבי" (שמת בערב שבת, כנ"ל ס"א) ליעקב אבינו — ראה תורת

(* ולכן מודגש יותר גם הצורך "לפנות א"ע מכל עסקי עוה"ז כאלו מת כו", כנ"ל הערה 47.

בתור נשמה בגוף לאורך ימים ושנים טובות:

כיון שבערב שבת (לאחרי חצות) ישנו הענין דדורמיטא דז"א, זמן שינה למעלה, ה"ז גם זמן שינה למטה, כפי שמצינו בהנהגת גדולי החסידים (הרה"ח ר' הלל מפאריטש וכיו"ב) לישון בזמן זה (להיותו זמן שינה למעלה)⁴⁸.

ויש לומר שזהו"ע ד"מת בערב שבת" — השינה ("אחד מששים למיתה") בערב שבת לאחר חצות.

ו"סימן יפה לו" — כיון שע"י השינה נעשה חידוש החיות, כידוע⁴⁹ שבעת השינה עולה הנשמה למעלה ושובת חיים ממקור החיים למעלה, ועי"ז ניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בלימוד התורה⁵⁰ (נגלה דתורה, ובפרט פנימיות התורה, ובאופן של הבנה והשגה ככתורת חסידות חב"ד) מתוך מנוחת הגוף ומנוחת הנפש, ומתחיל תיכף לאחר השינה, שהרי החיוב דלימוד התורה הוא בכל רגע שביום, ובפרט בערב שבת ובסמיכות לכניסת השבת, כיון ששבת שייך במיוחד לתורה, כמארז"ל⁵¹ "דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל"⁵².

בע"ש, ר"ל לפנות א"ע מכל עסקי עוה"ז כאלו מת כדי לעשות הכנה לשבת כו".

(48) וראה סה"ש תורת שלום שם, שרבינו הזקן הי' נרדם מעצמו, כי, רבינו הזקן הי' בדוגמא שלמעלה, וכיון שלמעלה זמן שינה נעשה כן גם אצלו בדרך ממילא, משא"כ ר' הלל הי' שוכב לישון בזמן זה.

(49) ב"ר פי"ד, ט. וראה פרד"א פל"ד.

(50) שלימות הטוב — "אין טוב אלא תורה" (אבות פי"ו מ"ג).

(51) שבת פו, ב. וראה תו"א יתרו ע, ג. ויקהל פח, א ואילך. ובכ"מ.

(52) ולהעיר, שחידוש החיות וההוספה בלימוד

בערב שבת כו"ו קרוב לסיום המסכת, כנ"ל סוס"ג) מדובר אודות תחיית המתים⁶³ — "עתידין צדיקים שמבצבצין ועולין בירושלים .. עתידין צדיקים שיעמדו במלבושיהן"⁶⁴ ק"ו מחטה כו"ו, נשמות בגופים גשמיים בעוה"ז הגשמי, שכל הענינים שבו יהי' אז בתכלית השלימות, כמו "עתידה חטה שתתמר כדקל ועולה בראש הרים .. שתהא כשתי כליות של שור הגדול" (כהמשך הסוגיא).

ועפ"ז י"ל הפירוש ד"מת בערב שבת סימן יפה לו":

כיון שבערב שבת מודגש שהסתלקות החיות היא לצורך תוספת וחידוש החיות, הרי, זמן המיתה בערב שבת הוא "סימן יפה לו" שהמיתה שלו היא באופן שמודגש בגלוי (רק) הענין הטוב דתוספת וחידוש החיות, הן ע"י ההוספה דנצחיות ואמיתיות

מת .. מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", שע"י המשך החיים ד"זרעו" (חיים אמיתיים ע"פ תורה, ענינו של יעקב⁵⁸) נעשה "אף הוא בחיים", ויתירה מזה, שהענין ד"הוא בחיים" לאמיתותו, בקיום נצחי (דלא כדבר הנפסק שהוא אופן של "כזב"⁵⁹), מתגלה בהמשך והנצחיות ד"זרעו בחיים" לאחר פטירתו, שדוקא אז רואים בגלוי הנצחיות (אמיתיות) ד"הוא בחיים". ונמצא, שע"י המיתה נעשה תוספת וחידוש החיות — התגלות הנצחיות והאמיתיות דהחיים⁶⁰.

(ב) ועיקר: הסתלקות החיות דמיתה היא לצורך תוספת וחידוש החיות בתור נשמה בגוף — בתחיית המתים, שאז יהיו חיי הנשמה בגוף⁶¹ חיים נצחיים.

ויומתק יותר שבסיום מסכת כתובות⁶² (לאחרי ההקדמה ד"מת

63) להעיר שהזמן דתחיית המתים הוא בערב שבת* — "לעת ערב זהו יום ששי שהוא ערב השבת שאז הזמן לקיימא מתייא .. לעת זאת השואבות אלו הם תלמידי חכמים השואבים מימי של תורה שהוא עת לצאת ולהתנער מן העפר" (זח"א קכז, סע"ב ואילך (במדרש הנעלם)).

64) להעיר מהשייכות לרבי — ש"אמר רבי לבניו מעטו בתכריכין שעתידין צדיקים שיעמדו בלבושיהן*** (ירושלמי שבעה"ע 12 — הובא בתוס' כאן).

(*) ויש לומר, שמעין זה הי' אצל רבי — ש"כל בי שמישי (ערב שבת) הוה אתי לביתיי" (כתובות קג, א), "בבגדים חמודות שהי' לובש בשבת ולא בתכריכין .. ופוסר את הרבים ידי חובתן בקידוש היום, ולא כשאר המתים שהם חפשי מן המצוות כו" (ספר חסידים ט' תתשכט) — ע"ד ובדוגמת תחז"ח (וראה שוה"ג שלאח"כ).

(**) וגם בבואו לביתו בערב שבת הי' נראה בבגדים חמודות שהי' לובש בשבת ולא בתכריכין.

מנחם תפארת לוי יצחק ח"א ס"פ ויחי (ע' רסז), רש"י.

58) כמ"ש "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישאל" (תהלים עח, ה).

59) ע"ד "נהרות המכובין" שפסולים לקידוש מי חטאת כיון שאינם "מים חיים" (פרה פ"ח מ"ט).

60) ולהעיר ממאמר הזהר (ח"ג עא, ב) "צדיקא דאתפטור אשתכח בכלהו עלמין יתיר מבחיהו", "שגם בזה העולם המעשה .. אשתכח יתיר", כיון שלאחר ההסתלקות "יכול כל הקרוב אליו לקבל חלק מבחי' רוחו שבג"ע הואיל ואינה בתוך כלי ולא בכחי' מקום גשמי" (תניא אגה"ק ס"ו ז"ך וביאורו) — תוספת וחידוש החיות גם כ"זרעו בחיים", ועי"ז גם כ"הוא בחיים".

61) ובאופן שהנשמה ניוונית מן הגוף (המשך וככה תרל"ז פפ"ח ואילך. וראה קונטרס משיחות ליל ג', ליל ה' וש"פ תולדות שנה זו (ב') ס"ה (התועודיות תשנ"ב ח"א ע' 325 ואילך). רש"י).

62) קיא, ב.

כדי להוציא י"ח כל שאר בני"י (בנוגע לפשטות המאורע ח"ו), ובמילא יהי אצלם ענין זה רק בעבודה הרוחנית, לאורך ימים ושנים טובות, עד לחיים נצחיים (ללא הפסק כלל) דלעתיד לבוא.

*

ו. האמור לעיל קשור במיוחד עם המאורע ד"מת בערב שבת" כפשוטו⁷¹ בערב שבת זה.

ובהקדמה — שעם היותו מאורע פרטי אצל יחיד מישראל, הרי נוסף לכך שכאו"א מישראל הוא "עולם מלא"⁷², וכאו"א מישראל הוא חלק וקשור עם כלל ישראל, "קומה אחת שלימה"⁷³] מדובר אודות חסיד ומקושר לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ששלחו ומסר על ידו הקמת וניהול מוסדות של הפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, ובמילוי שליחות זו היתה התעסקותו כל משך

בערב שבת" (בגמר ושלמות עבודתם בחיים חיותם בעלמא דין) גם בגשמיות — ע"ד שמצינו בהתמימות דשנותיהם של צדיקים, "כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים" (ב"ר רפנ"ח), "הקב"ה יושב ומלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום" (ר"ה יא, א. ושי"ג), שאצל יחידי סגולה באה התמימות הרוחנית גם בגשמיות, כמו משה רבינו, ש"בשבעה באדר מת* ובשבעה באדר נולד" (מגילה יג, ב. ושי"ג), ועד"ו אדמו"ר האמצעי, שיום הולדתו ויום הסתלקותו בט' כסלו ("היום יום ט' כסלו. ובכ"מ).

(71) פטירת הרה"ח וכו' ר' משה יצחק ע"ה העכט (המור"ל).

(72) כמארז"ל "לפיכך נברא אדם יחידי כו' עולם מלא", "שמאדם א' נברא מילאו של עולם" (סנהדרין לו, סע"א ובפרש"י).

(73) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(* בערב שבת (כנ"ל הערה 2).

החיים עי"ז ש"זרעו בחיים", והן ובעיקר ע"י תחיית המתים בסמיכות זמן להקבורה⁶⁵.

ונמצא, ש"סימן יפה" זה מורה ומדגיש תיקון הענין הבלתי-רצוי שבמיתה, ובמילא מתתקנת גם סיבת בכייתו של רבי על ביטול התומ"צ, כי, כשצדיקים קמים לתחי' (בהתחלת ימות המשיח⁶⁶, ארבעים שנה לפני התקופה דתחה"מ דכל בני"י⁶⁷) ישנו המשך קיום התומ"צ (ואדרבה: בשלימות נעלית יותר — "כמצות רצונך"⁶⁸), ובפרט להדעות שאין מצוות בטלות לעתיד לבוא (גם לאחר תחה"מ)⁶⁹.

ויש לומר, שעיקר המכוון במארז"ל "מת בערב שבת סימן יפה לו" בתורה, תורת חיים ותורת חסד, הוא (לא כפשוטו, ח"ו, אלא) בנוגע לעבודת האדם בחיי הנשמה בגוף לאורך ימים ושנים טובות בטוב הנראה והנגלה (כנ"ל ס"ד); ובפרט לאחר שכבר אירע גם כפשוטו (אצל יחידי סגולה⁷⁰), ה"ז מספיק ("די והותר")

(65) ובפרט שהענין ד"הקיצו ורוננו שוכני עפר" נקל יותר אצל אלו שנעשו "שוכני עפר" זה-עתה, שרוח הנפש שורה עדיין על הגוף (כידוע פרטי החילוקים בזה בנוגע לשלשה שבעה ושלושים כו' (ראה סה"מ תרנ"ט ס"ע כ"י)).

(66) ראה יומא ה, ב: "לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן ובניו ויבנו וימשה עמהם", שמוה מוכח שצדיקים קמים לתחי' מיד.

(67) ראה זח"א קמ, א.

(68) ראה תו"ח ר"פ ויחי. המשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך. ועוד.

(69) ראה בארוכה קונטרס בענין "הלכות כו' שאינן בטלין לעולם" (התוועדויות תשנ"ב ח"א ע' 178 ואילך). ושי"ג.

(70) שאצלם באה העבודה הרוחנית ד"מת

"אז ימלא שחוק פינו", כשיאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו"⁸¹.

ויש להוסיף בתוכן ב' השמות — בקשר ובשייכות לעבודתו במילוי השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר:

מהחילוקים שבין משה ליצחק — שמשה חי מאה ועשרים שנה, כמ"ש⁸² "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", "היום מלאו ימי ושנותי", מילויי ושלימות חיי האדם ("והיו ימיו מאה ועשרים שנה"⁸³) ועבודתו עלי אדמות; ויצחק חי מאה ושמונים שנה⁸⁴, תכלית השלימות דאריכות ימים ושנים יותר משאר האבות (יעקב שחי קמ"ז שנה, ואפילו אברהם שחי קע"ה שנה)⁸⁵.

(81) ישעי' סג, טז. וראה שבת פט, ב.

(82) וילך לא, ב ובפרש"י.

(83) בראשית ו, ג.

(84) וישלח לה, כח.

(85) ואף שגם אברהם ויעקב היו צריכים לחיות ק"פ שנה, אלא שבגלל טיבה צדדית (לכאורה) נחסרו שנותיהם [בנוגע לאברהם — ראה פרש"י לך לך טו, טז. תולדות כה, ל, ובנוגע ליעקב — ראה מדרש הובא בדעת זקנים מבמה"ת ויגש מז, ח], הרי, ע"פ הידוע ש"כל דבר אף שהוא הכרחי לכאורה הכל בכוונה כו" (צפע"נ עה"ת ר"פ מסעי), יש לומר, שאצלם היתה שלימות ואריכות ימים במספר שנותיהם בפועל (קע"ה דאברהם *קמ"ז דיעקב)**.

(* ומודגש ביותר בהטעם דחסרון חמש שנים משנותיו שבביל שותה"י אצלו "שיבה טובה" — שבסביבת החסרון מודגשת השלימות דאריכות ימים שמתבטאת בה"שיבה טובה".

(**) נוסף לכך שבשנים אלו השיגו השלימות שהשיג יצחק במשך ק"פ שנה (ע"ד שמצינו בירושלמי (ברכות פ"ב ה"ח) בנוגע לר' בון), כמודגש ביעקב, שאף שאמר לפרעה "מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו (בטובה) את ימי שני חיי אבותי" (ויגש מז, ט ובפרש"י), הרי, ביי"ז (טוב) שנותיו האחרונות שעל ידם נעשו "כל ימיו בטובה" (תדב"ר פ"ה), נכללת גם השלימות דק"פ שנה, ש"השיגו את ימי שני חיי אבותי".

ימי חייו עד ליומו האחרון — ערב ש"ק מברכים חודש שבט, שהעשירי שבו הוא יום ההילולא (גמר ושלמות עבודתו) של המשלח, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (כמדובר לעיל⁷⁴), בודאי שיש בזה לימוד והוראה, "החי יתן אל לבו"⁷⁵, ובפרט בקשר להמשך עבודת השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לכל דורו בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה.

ובהתאם לכך יש להתעכב על הלימוד וההוראה משמו של הנפטר, כולל גם שם המשפחה⁷⁶, כדלקמן.

ז. בב' שמותיו — "משה יצחק" — מרומזת לכל לראש ההתקשרות לכ"ק מו"ח אדמו"ר: "משה" — "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"⁷⁷, משה רבינו שבדורנו, ו"יצחק" — שמו השני של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ע"ש השמחה והשחוק ("כל השומע יצחק ליי"⁷⁸), שעיקרה ושלימותה בהגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו ("גואל ראשון הוא גואל אחרון"⁷⁹), כמ"ש⁸⁰

(74) בשיחות שלפנ"ז — נדפסו לעיל ע' 118 ואילך.

(75) כנ"ל הערה 45.

(76) דאף שהוא שם לע"ז, הרי ידועה הנהגת גדולי ישראל, אדמו"רי פולין, שהיו למדים הוראה בעבודת ה' גם מענינים ושמות בשפת המדינה, ועד"ז מצינו גם אצל נשיאי חב"ד, שאף שעיקר ענינם הוא בלימוד והפצת תורת החסידות, ע"י אמירת מאמרי חסידות, וכן בנגלה דתורה, מ"מ, מוזמן לזמן היו מבארים לימוד והוראה מעניני העולם כו'.

(77) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

וראה ב"ר פנ"ו, ז.

(78) וירא כא, ו.

(79) ראה שמו"ר פ"ב, ד, זח"א רנג, א. לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"נ.

(80) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

חידוש שהוא דג טהור⁸⁶, ויתירה מזה, שחיבה יתירה נודעת לו בנוגע להחיוב⁸⁷ דאכילת דגים ביום השבת:

דגים — "מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם"⁸⁸, ודוגמתו ב"זרעו של יוסף", כולל ובמיוחד זרעו (תלמידיו ושלוחיו) של יוסף שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנאמר בהם⁸⁹ "וידגו לרוב בקרב הארץ"⁸⁸.

ודג טורף — ע"ד מ"ש⁹⁰ "בנימין⁹¹ זאב⁹² יטרף", טרף דקדושה⁹³, שקאי על כללות העבודה דבירור והעלאת ניצוצות הקדושה שחוטפים מעניני העולם ומעלים אותם לקדושה, כמרומו גם בהגימטריא ד"טרף",

וחיבור שניהם (בשמו של אדם אחד) — מורה על ההוספה בשלימות העבודה (ק"כ שנה) ע"י אריכות ימים (ק"פ שנה), ולא עוד אלא שגם ההוספה נעשית באותו אופן כמו העבודה המוכרחת (ק"כ שנה):

ישנם כאלה שלאחרי שעוסקים בעבודתם משך זמן ארוך וזוכים לראות פרי טוב בעמלם, חושבים שכבר הגיע הזמן לנוח מגודל היגיעה בעבודתם, ובמילא מחכים כבר לגמר וסיום העבודה (ועד להשלימות בזה — בימות המשיח).

וישנם כאלה שגם לאחר שלימות העבודה חפצים ומשתדלים להוסיף עוד יותר, אבל אעפ"כ, אין זה באותו אופן כמו העבודה המוכרחת, כי אם כמו ענין של הוספה.

והשלימות האמיתית מודגשת בחיבור ב' השמות משה ויצחק — שגם ההוספה (לאחרי שלימות העבודה) בהמשך העבודה לאורך ימים ושנים טובות (ועד לק"פ שנה, כשני חיי יצחק), היא, באותו אופן כמו העבודה המוכרחת (לפני שלימות העבודה, ועד להשלימות דק"כ שנה) — כפי שרואים בהנהגתו של הנפטר שלא הסתפק בשלימות הקיימת כבר, אלא המשיך לעסוק בכל עניני העבודה באותו מרץ, חיות ושמחה (כמודגש גם בהשם "יצחק", ע"ש השמחה) כל ימי חייו, עד ליומו האחרון (כנראה מהשאלות בעניני ניהול המוסדות שהגיעו לכאן גם בימים האחרונים).

ח. ויש להוסיף הרמז גם בשם המשפחה ("העכט") — שם של דג, אשר, עם היותו דג טורף, יש בו

86 ויומתק יותר ע"פ הידוע טבעו של דג זה, שפיו פתוח, והדגים הקטנים נכנסים (מאליהם) לתוך פיו*, ובמילא אין בו טבע האכזריות דבעלי חיים טורפים שנאסרו באכילה.

87 ראה שו"ע אדה"ז א"ח סמ"ב ס"ב. שם ס"ז ובק"א (ד).

88 ברכות כ, סע"א.

89 ויחי מח, טז.

90 שם מט, כז.

91 להעיר מהשייכות דבנימין ליוסף** (כ"ק מו"ח אדמו"ר) — צדיק עליון וצדיק תחתון (ראה זח"א קנג, ב. תו"א תרומה פ, ד. לקו"ת ראה כה, ד ואילך. לקו"ש חכ"ה ס"ע 281 ואילך. וש"ג).

92 להעיר ממארו"ל (חולין קכו, א) "כל שיש ביבשה יש בים", ובנדו"ד, שדג טורף הוא דוגמת הזאב ביבשה. — ויומתק יותר שדג זה ("העכט") נקרא גם בשם "זאב הים" (ראה קיצושו"ע סמ"ו סמ"ג).

93 ראה אוה"ת ויחי תטז, א ואילך. לקו"ש שם ע' 282. וש"ג.

(* להעיר מפרד"א (פ"ט) בנוגע ללויתן: "הוא פותח פיו והתנין הגדול שבא יומו להאכל בורח ונס ונכנס לתוך פיו של לויתן" (וראה לקמן סוס"ט). ** נוסף לכך שסתם ברכת בנימין ל"איש אשר כברכתו בך אותם", ש"ככללן כולם בכל הברכות" (שם, כח ובפרש"י. וראה לקו"ש שם הערה 68).

ט. והלימוד וההוראה ממאורע הנ"ל — "חחי יתן אל לבו":

לכל לראש — שגם לאחרי פטירתו צ"ל המשך קיום והרחבת המוסדות (שעסק בהם בשליחתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר), ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז, באופן של תוספת וחדוש החיות — "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (כנ"ל ס"ה), ובפרט ע"י בני ביתו ומשפחתו שיחיו, "זרעו" כפשוטו, "זרעו בחיים", מתוך הוספה בכל עניני חיים, ברוחניות ובגשמיות, נשמה בריאה בגוף בריא, לאורך ימים ושנים טובות, עד מאה ועשרים שנה (כשני חיי משה), ויתירה מזה, עד מאה ושמונים שנה (כשני חיי יצחק).

וכיון שהתחלת כל הענינים היא בתורה, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו' והעמידו תלמידים הרבה"⁹⁹ — יש להציע ולעזור ("מפקחין על צרכי ציבור בשבת"¹⁰⁰) ע"ד התחלת ההוספה בקיום והרחבת המוסדות הנ"ל ע"י הוצאה-לאור (לקראת ה"שלושים") קובץ חידושי תורה¹⁰¹ (כולל — דברי

נחש* א"כ בירר נה"ב שלו להפריד ממנה כל הרע, זהו כמשל הזאב שטורף כו'".

99 אבות רפ"א.

100 ראה שבת קנ, א.

101 ובפרט שעיקר הענין ד"מת בערב שבת" בעבודת האדם הו"ע השנינה באופן שהנשמה שואבת חיים לצורך תוספת וחדוש החיות בלימוד התורה (כנ"ל ס"ד) — כבערב שבת זה, שניתוסף בלימוד התורה, בנגלה דתורה ובפנימיות התורה, ע"פ תורת חסידות חב"ד, בסמיכות ובקשר ובשייכות להמאורע ד"מת בערב שבת", ובפרט בביאור פרטי הענינים שבמאור"ל זה ("מת בערב שבת סימן יפה לו"), כנ"ל בארוכה.

(* להעיר מהשייכות ל"מת בערב שבת" — עיון יעקב שבהערה 2.

רפ"ח בתוספת א', שרומז על רפ"ח ניצוצים⁹⁴ שנפלו בשבה"כ דתהו, שביורם ועלייתם לקדושה היא ע"י המשכת וגילוי האל"ף, אלופו של עולם.

ויש להוסיף בביאור הקשר והשייכות לערב שבת, זמן הכנת הדגים ליום השבת⁹⁵ ("מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"⁹⁶) — ע"פ מארז"ל⁹⁷ "זכור מלפניו ושמור מלאחריו, מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש, משל לזאב שהוא טורף מלפניו ומלאחריו" — שבוזה מרומז הסך-הכל (גמר ושלמות) של כללות העבודה (טירחא) דששת ימי המעשה בבירור והעלאת עניני החול שבעולם, שגם הם עולים ונכללים בקדושת יום השבת (הוספה מחול על הקודש), ולכן, הכנת הדגים (העבודה דזאב טורף) היא בערב שבת, ואכילתם ביום השבת (זמן המנוחה שלאחרי העבודה דזאב טורף).

ועפ"ז יש להוסיף בביאור ה"סימן יפה" ד"מת בערב שבת" — שמורה על גמר ושלמות העבודה בבירור עניני העולם ("זאב יטרף"⁹⁸), ולכן "נכנס למנוחה מיד".

94 ולהעיר, שרפ"ח עם הכולל בגימטריא "טרף" (ראה סה"מ תרי"ג ע' נא. וש"ג).

95 להעיר משבת קיט, א: "רבא מלח שיבוטא" (וע"פ מ"ש בספרי הטבעיים — שייך דג זה למשפחת הדגים הנקראים בשם "שיבוטא". — ולהעיר מהשייכות (לשבת מברכים) חודש שבט.

96 ע"ז ג, סע"א.

97 מכילתא יתרו כ, ח. וראה לקו"ש חט"ז ע' 231 ואילך. וש"ג.

98 ראה אוה"ת יתרו ס"ע תתקכט ואילך: "בנימין הי' צדיק גמור ומת רק בעטיו של

שלימות ההכנה בערב שבת) —
 "מבשרו¹⁰⁶ של לויתן"¹⁰⁷, וכן שור
 הבר¹⁰⁸ ויין המשומר.

ויה"ר והוא העיקר שלא יצטרכו
 ל"סימנים"¹⁰⁹ על גמר ושלמות מעשינו
 ועבודתינו וההכנה לגאולה, כיון
 שתיכף ומיד ממש — ביום הש"ק זה
 — בא משיח צדקנו, ו"הקיצו ורננו
 שוכני עפר"¹¹⁰, והוא (שנעשה שוכן
 עפר בערב שבת זה¹¹¹) בתוכם, וכ"ק
 מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (בעל
 ההילולא ההעשירי בשבט) בראשם
 ובראשנו — כל בני שבדורנו זה,
 נשמות בגופים, חיים נצחיים (ללא
 הפסק ח"ו), ובאים כולם יחד, ביחד
 עם הבתי כנסיות ובתי מדרשות ובתי

התעוררות בעניני תומ"צ, וגם בשפת
 המדינה), בהשתתפות תלמידי המוסדות
 הנ"ל, בני משפחתו, קרוביו וידידיו
 וכיו"ב, ובקובץ זה יפרסמו גם
 שמותיהם של התומכים והמסייעים
 שבודאי יתמכו ויסייעו עוד יותר
 לקיום והרחבת המוסדות הנ"ל,
 ש"מצוה לפרסם עושי מצוה"¹⁰² —
 שעי"ז יתוסף עוד יותר בהענין ד"מה
 זרעו בחיים אף הוא בחיים", באופן
 של "מזכרת נצח", שעי"ז ממהרים
 עוד יותר את השלימות האמיתית
 ד"נצח" (ללא צורך ב"מזכרת נצח"),
 בחיים נצחיים שלאחרי התחי'.

ועוד ועיקר — שהמאורע ד"מת
 בערב שבת" מהוה "סימן יפה"¹⁰³ (אם
 עדיין יש צורך ב"סימנים") שכבר
 נגמרה ונשלמה עבודת השליחות
 דבירור וזיכוך עניני החול באופן
 ד"זאב יטרף" ע"י "זרעו של יוסף"
 (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו)
 שנמשלו לדגים, והכל מוכן
 לסעודה¹⁰⁴, הסעודה דלעתיד לבוא
 ("ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי
 העולמים"), שבה תהי' תכלית
 השלימות דאכילת הדגים¹⁰⁵ (לאחרי

מא"י לח"ל כדאיא במדרשות (פתיחתא דאיכ"ר
 בסופה), אמר בעת הגאולה שיהי' מפלה למצרים
 יבקשו שם דג לחולה ולא ימצא שם לפי שיחזור
 הדגים לא"י").

106 ב"ב עה, א.

107 להעיר ממ"ש (תהלים קד, כו) "לויתן זה
 יצרת לשחק בו" — שהר"ש השחוק והתענוג
 למעלה מכללות העבודה דבירור העולם (ראה תו"א
 תולדות יז, ד. לקו"ת נשא כב, א. יהל אור עה"פ
 ס"ע תה ואלך)), שזוהו תוכן הענין ד"זאב יטרף".
 108 לאחרי ש"לויתן נותן בסנפיריו ונחרו"
 (ויק"ר פי"ג, ג) — ששחיטה זו תהי' מותרת
 לעתיד לבוא* כיון ש"חידוש תורה מאתי תצא"
 (ויק"ר שם. וראה בארוכה קונטרס בענין תורה
 חדשה מאתי תצא (התועודיות תנש"א ח"ג ע' 278
 ואילך)).

109 ובודאי לא סימנים מסוג הנ"ל ח"ו, כיון
 שכבר יצאו י"ח, ומכאן ולהבא תהי' אריכות ימים
 ושנים טובות לכאור"א מבניי שליט"א.

110 ישעי' כו, יט.

111 ראה לעיל הערה 65.

(* להעיר מהשקו"ט בנוגע ללויתן אם הוא דג
 טהור גם בזמן הזה או שיטהר לעתיד לבוא (ראה
 חולין טז, ב ובחזא"ג מהרש"א. ירושלמי שבת 99ט
 ובשירי קרבן שם. ויק"ר 99טב,ב).

102 שו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א. וראה מג"א
 אור"ח סקנ"ד סקכ"ג. רמ"א יו"ד סרמ"ט סי"ג.

103 ומ"ש "סימן יפה לו" — אין זה רק בתור
 איש פרטי, אלא גם בתור חלק מכלל התלמידים
 והשלוחים דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

104 להעיר ממארו"ל (סנהדרין לח, א) "אדם
 נברא בערב שבת .. כדי שיכנס לסעודה מיד"
 ("שימצא הכל מוכן ויאכל מאשר יחפוץ" —
 פרש"י).

105 להעיר גם מהשייכות דדגים לה"סימנים"
 דימות המשיח — כמארו"ל (סנהדרין צח, א) "אין
 בן דוד בא עד שיתבקש דג לחולה ולא ימצא"
 (ובחזא"ג מהרש"א: "לפי שכבר גלו כל הדגים

מעשים טובים (כולל מוסדות הנ"ל הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר
כפשוט) שבחוץ לארץ¹¹², לארצנו הקודש ולבית המקדש השלישי
(והמשולש), תיכף ומיד ממש.

(112) ראה מגילה כט, א.

